

Obowiązek stosowania Standardów Ochrony Małoletnich przez pracodawców i inne jednostki.

W dniu 15 sierpnia wszedł w życie obowiązek stosowania Standardów Ochrony Małoletnich (SOM) przez pracodawców i inne jednostki, które realizują działania określone w art. 21 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Są to: działalności związane z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub opieką nad nimi. Znowelizowane przepisy zawierają szereg rozwiązań mających na celu lepszą ochronę dzieci przed przemocą i zapewnienie im kompleksowej pomocy w przypadku krzywdzenia, co pozwoli na kompleksową ich ochronę, a co za tym idzie wzmocnienie systemu przeciwdziałania przestępczości na ich szkodę.

W związku z powyższym podmioty, które realizują m.in. działania związane z organizacją praktycznej nauki zawodu tj. praktyk zawodowych i zajęć praktycznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych, muszą wprowadzić do swojego funkcjonowania i skutecznie stosować procedury mające na celu ochronę małoletnich składające się łącznie na politykę ochrony małoletnich.

W przypadku braku ich wdrożenia przewidziane są kary pieniężne, które będzie nakładać, m. in. Państwowa Inspekcja Pracy.

Celem działania jest zapewnianie dzieciom (małoletnim) poniżej 18 r.ż. możliwości rozwoju zawodowego w poczuciu bezpieczeństwa. Dzięki transparentnym i pisemnym zasadom określonym w Standardach Ochrony Małoletnich pracodawca zobowiązuje się dokładać wszelkiej staranności, aby małoletni w jego przestrzeni mógł czuć się swobodnie i być chroniony przed przemocą. Na politykę ochrony małoletnich składa się szereg działań.

W jednostce zaangażowanej w edukację małoletnich, które spełniają standardy ochrony dzieci:

- nie pracują osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu dziecka,
- wszyscy pracownicy wiedzą, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dziecka oraz jak podejmować interwencję w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy – w jednostce lub w rodzinie,
- wszystkie dzieci mają stały dostęp do informacji, gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych.

W ramach wdrożenia polityki ochrony małoletnich należy zrealizować następujące działania:

1. Wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich (SOM), które powinny być zamieszczone w pełnej wersji na stronie internetowej jednostki / podmiot gospodarczy oraz w wersji skróconej w formie wydruku wywieszone w widocznym miejscu.

Co powinny zawierać Standardy Ochrony Małoletnich (SOM)?

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a każdym pracownikiem podmiotu gospodarczego, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich,
- zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletnich,
- procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”,
- zasady przeglądu i aktualizacji standardów,
- zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności,
- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania,
- osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia,
- sposób dokumentowania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego i zasady przechowywania dokumentów,
- wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególnością zachowania niedozwolone,
- zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Przykładowy dokument SOM dla pracodawcy :

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

Więcej informacji w tym temacie można znaleźć na poniższej stronie: <https://standardy.fdds.pl/>

2. Weryfikacja pracowników i innych osób, które będą zaangażowane w działalność z osobami małoletnimi (np. umowy zlecenie, wolontariat, itp.) w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle

Seksualnym – obowiązek funkcjonuje od 1.10.2017 r. w związku z powyższym dotyczy osób zatrudnionych po 1.10.2017 r., a nie dotyczy osób, które były zatrudnione przed tym dniem.

Dowodem na dokonanie weryfikacji powinien być wydruk z Rejestru umieszczony w aktach osobowych osoby zatrudnionej.

W celu uzyskania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym należy:

1) Zarejestrować konto na stronie Rejestru z dostępem ograniczonym: rps.ms.gov.pl poprzez:

a) wybranie odpowiedniego dla użytkownika konta:

- konto użytkownika indywidualnego
- konto użytkownika instytucjonalnego

b) wypełnienie odpowiedniego formularza rejestracyjnego.

Konto użytkownika indywidualnego jest aktywowane od razu po przesłaniu formularza.

Natomiast konto użytkownika instytucjonalnego aktywowane jest po przesłaniu formularza oraz po nadesłaniu pisemnego zgłoszenia do Ministerstwa Sprawiedliwości.

2) Wygenerować zapytanie do Rejestru, które należy opatrzyć kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Za udzielenie informacji z Rejestru nie pobiera się opłaty.

Szczegółowe informacje w tym temacie znajdują się na stronie głównej Rejestru Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym:

<https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>

3. Posiadania w aktach osobowych osoby zatrudnionej po 12 lutego 2024 r. zaświadczenia o niekaralności uzyskanego z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego (art. 21 ust. 3) lub informacji z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (art. 21 ust. 4) dla osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska.

Osoba zatrudniana lub dopuszczana do ww. działalności powinna samodzielnie lub poprzez pełnomocnika uzyskać i dostarczyć pracodawcy informację o niekaralności. Szczegółowe informacje o uzyskaniu informacji z Krajowego Rejestru Karnego przez obywateli polskich oraz Unii Europejskiej zamieszczone są na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości w poniższych zakładkach:

<https://www.gov.pl/web/krajowy-rejestr-karny/uzyskanie-informacji-z-krajowego-rejestru-karnego-droga-tradycyjna>

oraz

<https://www.gov.pl/web/krajowy-rejestr-karny/uzyskiwanie-informacji-z-krajowego-rejestru-karnego-droga-elektroniczna3>

Oплата za uzyskanie informacji wynosi 30 zł w przypadku złożenia zapytania w postaci nieelektronicznej lub 20 zł w przypadku złożenia zapytania w postaci elektronicznej. W przypadku udzielonego pełnomocnictwa należy wnieść dodatkową opłatę skarbową w wysokości 17 zł.

W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, przyjmuje się następujące kroki działania – odebranie oświadczenia o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że osoba nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi (art. 21 ust. 7).

4. Poszerzenie wiedzy na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:

- rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
- procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
- odpowiedzialności prawnej za stosowanie Standardów Ochrony Małoletnich.

W tym miejscu zachęcamy do skorzystania z materiałów Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę” dostępnych pod poniższymi linkami:

- baza wiedzy – materiały do czytania: <https://standardy.fdds.pl/baza-wiedzy>
- bezpłatne webinaria i szkolenia udostępnione w formie filmów do odsłuchania – https://www.youtube.com/playlist?list=PLfRXTVmpnYfCKjILzkB_jtawqI3-o0SE1
- Platforma edukacyjna Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę | Platforma edukacyjna FDDS – <https://edukacja.fdds.pl/#>